

**Anàlisi dels processos d'interacció mediatitzats per una
WebQuest de C.Naturals en l'ensenyament i
l'aprenentatge de l'anglès com a llengua estrangera a
l'etapa secundària**

**Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura UB
PROGRAMA DE DOCTORAT ENSENYAMENT DE LENGÜES I LITERATURA
BIENNI 2004-2006**

Director de tesi: Dr. Juli Palou Sangrà

Autor: Lauro Delgado Sánchez

'Tell me, I forget. Show me, I remember. Involve me, I understand'

(Ancient Chinese Proverb)

INDEX

	pàgina
INTRODUCCIÓ	1
I. MARC TEÒRIC	
1. INTEGRACIÓ DE LES TIC EN ELS PROCESSOS D'ENSENYAMENT I APRENTATGE	
1.1. Les TIC i els entorns d'aprenentatge	7
1.2. Un currículum centrat en l'aprenent amb integració de les TIC	12
1.3. La teoria cognitiva en l'aprenentatge amb Multimèdia	17
1.4. El treball a la xarxa amb l'ordinador	22
1.5. La comprensió de textos amb Multimèdia	33
1.6. La hipermèdia i els seus beneficis en les redaccions en L2	37
2. ELS ORDINADORS EN EL CONTEXT DE LA CLASSE	
2.1. Perspectiva sociocultural i teoria neo-Vigotskiana	39
2.2. La Zona de Desenvolupament Pròxim i l'aprenentatge d'una llengua estrangera	47
2.3. Els nous rols del professor	53
2.4. La formació tecnològica del professorat	58
3. L'APRENTATGE COL·LABORATIU AMB EL SUPORT DE L'ORDINADOR	
3.1. Interacció entre alumnes i aprenentatge escolar	62
3.2. L'aprenentatge col·laboratiu assistit per l'ordinador	67
4. APLICACIONS INFORMÀTIQUES EN L'APRENTATGE DE LLENGÜES ESTRANGERES	
4.1. Fonaments de CASLA	75
4.2. L'aprenentatge basat en tasques i projectes	
4.2.1. Les tasques com a Unitats d'anàlisi	78
4.2.2. L'enfocament comunicatiu en l'aprenentatge de llengües (CLT)	81
4.2.3. L'aprenentatge basat en projectes	82
4.3. Disseny i avaluació d'activitats d'aprenentatge de llengües estrangeres amb suport de les TIC	
4.3.1. Un model d'aprenentatge de segones llengües (SLA)	84
4.3.2. Disseny i avaluació de software i activitats multimèdia de SLA	89
4.4. Les WebQuests	93
4.5. Investigacions actuals	100

5. LES TIC EN L'ENSENYAMENT DE L'ANGLÈS COM A LLENGUA ESTRANGERA	
5.1. L'ensenyament de la llengua estrangera al nostre sistema educatiu	102
5.2. Les TIC en el currículum de l'anglès com a llengua estrangera	105
5.3. L'aprenentatge integrat de la llengua estrangera	107
II. OBJECTIUS I PREGUNTES DE RECERCA	
1. OBJECTIU GENERAL DE LA RECERCA	113
2. OBJECTIUS ESPECÍFICS I PREGUNTES DE RECERCA	114
III. MARC METODOLÒGIC	
1. RECERCA ETNOGRÀFICA	117
2. MÈTODES DE RECERCA	
2.1. Estudi de cas. Observació participativa	120
2.1.1. Categories d'anàlisi	
a) Introducció	121
b) Anàlisi de la conversa	122
c) Anàlisi del tipus de conversa a partir del projecte SLANT	123
d) Anàlisi del discurs	130
e) Sistema d'anàlisi funcional	132
2.2. Entrevistes a professors (dades complementàries)	133
2.2.1. Mètode d'anàlisi de les entrevistes	134
2.2.1.1. Localització dels segments temàtics i concreció dels temes	134
2.2.1.2. Què diu? Com ho diu?	135
2.2.1.3. Anàlisi del segment temàtic	135
2.2.1.4. Síntesi	136
2.2.1.5. Mapa conceptual	137
IV. ESTUDI DE CAS	
1. APROXIMACIÓ A LES DADES	
1.1. Selecció i tractament de dades	139
1.2. Recollida de dades	140
1.2.1. Qüestionari inicial	141
1.2.2. Qüestionari final	142
1.2.3. Enregistraments amb la handycam	142
1.2.4. Enregistrament de la pantalla	142
1.2.5. Observació	143
1.3. Transcripcions	144
1.3.1. Principis de transcripció	145

1.3.2. Codis utilitzats	145
1.3.3. Il·lustració	146
1.4. Treball amb la WebQuest	
1.4.1. Estructura i disseny de “Dangerous or endangered?”	147
1.4.2. Situació (localització/ escena)	155
1.4.3. Participants	156
1.4.4. Fins i objectius dels participants	157

2. ANÀLISI DE LES INTERACCIONS VERBALS I NO VERBALS

2.1. Introducció	158
2.2. Unitats d’anàlisi	
2.2.1. Seqüència didàctica	159
2.2.2. Sessions	160
2.2.3. Segments d’interactivitat	160
2.2.4. Moviments i missatges	162
2.2.5. Episodis	163
2.2.6. Il·lustració de les diferents unitats d’anàlisi	163
2.3. Nivells i dimensions d’anàlisi	165
2.3.1. Primer nivell d’anàlisi	166
2.3.2. Segon nivell d’anàlisi	168
2.3.2.1. Categories de l’anàlisi funcional	169
2.3.2.2. Categories del procés cognitiu i social	179
2.3.2.3. Relació entre dimensions i categories d’anàlisi	180
2.3.2.4. Mapes d’anàlisi de la interactivitat	184
2.4. Primer nivell d’anàlisi i interpretació de les quatre sessions	186
2.4.1. SI d’Inici de sessió	187
2.4.2. SI de Final de sessió	187
2.4.3. SI d’Instrucció i navegació guiada pel professor	187
2.4.4. SI de Recapitulació i instrucció del professor	187
2.4.5. SI de Resolució de subtasques	187
2.5. Segon nivell d’anàlisi i interpretació de les quatre sessions	
2.5.1. Anàlisi i interpretació de S1	
2.5.1.1. Descripció dels segments d'interactivitat i episodis de S1	191
2.5.1.2. Mapa d’anàlisi d’interactivitat de S1	192
2.5.1.3. Resultats de l’anàlisi d’interactivitat de S1	223
2.5.2. Anàlisi interpretació de S2	
2.5.2.1. Descripció dels segments d'interactivitat i episodis de S2	244
2.5.2.2. Mapa d'anàlisi d'interactivitat de S2	245
2.5.2.3. Resultats de l’anàlisi d’interactivitat de S2	286
2.5.3. Anàlisi i interpretació de S3	
2.5.3.1. Descripció dels segments d'interactivitat i episodis de S3	303
2.5.3.2. Mapa d’anàlisi d’interactivitat de S3	304
2.5.3.3. Resultats de l’anàlisi d’interactivitat de S3	341
2.5.4. Anàlisi i interpretació de S4	
2.5.4.1. Descripció dels segments d'interactivitat i episodis de S4	356

2.5.4.2. Mapa d'anàlisi d'interactivitat de S4	357
2.5.4.3. Resultats de l'anàlisi d'interactivitat de S4	391

V. ENTREVISTES A PROFESSORS DE SECUNDÀRIA (dades complementàries)

1. APROXIMACIÓ A LES DADES

1.1. Selecció i tractament	401
1.2. Recollida de dades	401
1.3. Transcripcions	402
1.3.1. Criteris de transcripció de les entrevistes	402
1.3.1.1. Principis de transcripció	402
1.3.1.2. Codis utilitzats	402
1.4. Entrevistes	403
1.4.1. Qüestionari	403
1.4.2. Situació (localització/ escena)	405
1.4.3. Participants	405
1.4.4. Fins (objectius dels participants)	405

2. ANÀLISI DE LES TRES ENTREVISTES

2.1. Anàlisi de l'entrevista amb la Lola	
2.1.1. Anàlisi dels segments temàtics	406
2.1.2. Síntesi de l'anàlisi de l'entrevista amb la Lola	416
2.1.3. Mapa conceptual de l'anàlisi de l'entrevista amb la Lola	419
2.2. Anàlisi de l'entrevista amb en Tomeu	
2.2.1. Anàlisi dels segments temàtics	420
2.2.2. Síntesi de l'anàlisi de l'entrevista amb en Tomeu	430
2.2.3. Mapa conceptual de l'anàlisi de l'entrevista amb en Tomeu	431
2.3. Anàlisi de l'entrevista amb l'Elionor	
2.3.1. Anàlisi dels segments temàtics	432
2.3.2. Síntesi de l'anàlisi de l'entrevista amb l'Elionor	441
2.3.3. Mapa conceptual de l'anàlisi de l'entrevista amb l'Elionor	442

VI. RESULTATS I DISCUSSIÓ DE RESULTATS

1. RESULTATS DE LES ANÀLISIS DE L'ESTUDI DE CAS

1.1. Activitat i rol del professor	443
1.2. Activitat i rols dels alumnes	445
1.3. Elements no verbals i paraverbals de la parla	448
1.4. Rol de l'ordinador	448

1.5. Funcions de la llengua	449
1.6. Alternança de la llengua	451

2. DISCUSSIÓ DE RESULTATS

2.1. Sobre les preguntes	
2.1.1. Explorar la interdependència entre discurs i tasca	452
2.1.2. Analitzar la interacció dels alumnes i el professor mentre aquests treballen amb la WebQuest	454
2.1.3. Conèixer el discurs oral (verbal i no verbal) que els alumnes utilitzen per treballar col·laborativament	462
2.1.4. Descriure l'ús sistèmic i funcional que els alumnes fan de la llengua	463
2.1.5. Experimentar amb una WebQuest com a exemple d'aplicació en l'ensenyament i aprenentatge de l'anglès a secundària	466
2.1.6. Explorar el pensament i les creences de tres professors d'anglès a secundària sobre el treball col·laboratiu i l'ús de les TIC a l'aula	467
2.2. Sobre la metodologia	470
2.3. Sobre el marc teòric	472

VII. CONCLUSIONS FINALS

475

VIII. BIBLIOGRAFIA

479

XIX. ANNEXOS

▪ Annex A: Estructura de la WebQuest	i
▪ Annex B: Qüestionaris als alumnes	viii
▪ Annex C: Full d'observació	xii
▪ Annex D: Explicacions del professor a la pissarra	xiv
▪ Annex E: Índex de Taules i Figures	xvii

LLISTA DE TAULES

Taula 1	Teacher-Centred and Learner-Centred Learning Environment	13
Taula 2	Pedagogical features and aspects of cognitive apprenticeship	18
Taula 3	Internet-Based Training Equivalents of Classroom Learning strategies	26
Taula 4	Approaches to understanding the reading process	34
Taula 5	Diferències entre hipermèdia i els textos tradicionals impresos	38
Taula 6	Rols dels professors en contextos d'aprenentatge amb suport informàtic	56
Taula 7	Essential Conditions for Implementing ICTs in Teacher Education	61
Taula 8	Enfocaments per a les activitats d'aprenentatge segons els tipus d'interacció	64
Taula 9	Four approaches in Cooperative Learning	65
Taula 10	Habilitats/competències i activitats dels aprenents de SLA	92
Taula 11	Parts d'una WebQuest	96
Taula 12	Principles for CBI	108
Taula 13	Patterns of Classroom Discourse Using Coding Data	125
Taula 14	Two types of exploratory talk	128
Taula 15	Mètodes de recollides de dades	140
Taula 16	Símbols de transcripció dels enregistraments	145
Taula 17	Task features and their definitions	150
Taula 18	Quadre que apareix a les pàgines <i>Task</i> i <i>Process</i> de la WQ amb les instruccions o subtasques i les seves activitats proposades per elaborar el díptic (<i>Brochure</i>)	152
Taula 19	Subtasques (B1, B2, ...) i activitats corresponents (a, b, ...) que es demanen de fer al <i>Brochure</i>	153
Taula 20	Correspondència entre les instruccions o activitats proposades al Brochure i les preguntes formulades dins la pàgina <i>Process</i> a les quals els alumnes podran trobar els enllaços amb la informació que necessiten	154
Taula 21	Tipus de segments d'interactivitat identificats i patrons d'actuacions que els caracteritzen	161
Taula 22	Agrupació de les funcions de la llengua segons la relació del subjecte amb l'objecte de treball	172
Taula 23	Strategies students use to engage in collaboration	180
Taula 24	Correspondència entre estratègies collaboratives i funcions de la llengua	181
Taula 25	Tipus d'interacció: de tres i quatre direccions	184

Taula 26	Tipus de patrons d'actuació que segueixen els alumnes segons les activitats proposades	189
Taula 27	Correccions sintàctiques, semàntiques i fonètiques	397
Taula 28	Símbols de transcripció de les entrevistes amb professors	401

LLISTA DE FIGURES

Figura 1	Un model d'entorn d'aprenentatge	8
Figura 2	“A role for the Webbed educator”	30
Figura 3	Proposed model for text comprehension with multimedia aids	34
Figura 4	Curriculum design	46
Figura 5	Zona de desenvolupament pròxim (ZPD ó ZPG)	48
Figura 6	El discurso en el aula. El lenguaje de la enseñanza y del aprendizaje	50
Figura 7	Scaffolding and Fading	51
Figura 8	An expanded ZDP	52
Figura 9	A creativity cycle for improving computer-bases learning and teaching	58
Figura 10	A framework for ICTs in Teacher Education	59
Figura 11	Lifelong learners' environment	74
Figura 12	The relationship between knowledge of classroom teaching and knowledge of CALL	80
Figura 13	Cuatro visiones del lenguaje y la concienciación	86
Figura 14	Components bàsics en el procés de SLA des d'una investigació interaccionista ...	88
Figura 15	Definició de la interfície de l'usuari	93
Fig.16 i 17	Fotogrames amb escenes d'enregistrament	142
Figura 18	Gràfic amb un exemple de la distribució de les unitats d'anàlisi	163
Figura 19	Mapa d'interactivitat de les quatre sessions	165
Figura 20	Clau d'interpretació del Mapa d'interactivitat	166